

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างเป็นธุรกิจที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับการก่อสร้างที่เป็นของภาครัฐเป็นจำนวนมากหลายร้อยล้านบาท ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างจึงเป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันกันสูง ผู้ประกอบการจึงพัฒนากิจการให้ก้าวหน้าทัดเทียมกับคู่แข่ง ไม่ว่าจะเป็นเครื่องจักรอุปกรณ์เทคโนโลยีสมัยใหม่ นอกจากนี้การจะดำเนินธุรกิจรับเหมาก่อสร้างให้ประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง กฎหมายเกี่ยวกับการก่อสร้าง ลักษณะของการก่อสร้าง หลักการบัญชี และกฎหมายภาษีอากร

ลักษณะของบัญชีสำหรับธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในด้านต้นทุนงานก่อสร้าง ประกอบด้วยต้นทุนในการก่อสร้างที่สัมพันธ์โดยตรงกับงานก่อสร้างและต้นทุนที่ไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นของโครงการใด ซึ่งต้นทุนที่สัมพันธ์โดยตรงกับงานก่อสร้างจะบันทึกเป็นต้นทุนโครงการโดยสอดคล้องกับวิธีการรับรู้รายได้ แบ่งเป็น 2 วิธี คือ การรับรู้รายได้ตามอัตราส่วนของงานก่อสร้างที่ทำเสร็จ และการรับรู้รายได้เมื่องานก่อสร้างเสร็จตามสัญญา ในส่วนของค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถระบุเข้าโครงการใดได้ จำเป็นต้องหาวิธีการที่จะปันส่วนต้นทุนเข้าสู่โครงการก่อสร้างอย่างเหมาะสม

การจัดทำบัญชีสำหรับธุรกิจรับเหมาก่อสร้างมักจะประสบปัญหาเกี่ยวกับการปันส่วนต้นทุนเข้างาน กล่าวคือ เมื่อมีงานก่อสร้างหลายโครงการ การคิดค่าใช้จ่ายเข้างานแต่ละโครงการมีความยุ่งยากขึ้น หน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของนักบัญชีคือ คิดหาวิธีการที่ดีที่สุดสำหรับปันส่วนต้นทุนที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานเข้ากับโครงการต่าง ๆ ซึ่งการปันส่วนต้นทุนเป็นปัญหาที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ จึงต้องคำนวณต้นทุนดังกล่าวอย่างรอบคอบ

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการปันส่วนต้นทุนของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขและกำหนดวิธีการในการปันส่วนค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างที่เหมาะสมเพื่อประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการปันส่วนต้นทุนใช้งาน
2. เพื่อศึกษาถึงแนวทางและวิธีการในการปันส่วนต้นทุนใช้งานสำหรับธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง

ก่อนสร้าง

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษา

สัมภาษณ์ฝ่ายบัญชีของบริษัทรับเหมาก่อสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งมีทุนจดทะเบียนประมาณ 100 ล้านบาท จำนวน 8 บริษัท เพื่อศึกษาถึงลักษณะของบัญชีรับเหมาก่อสร้างของกิจการเกี่ยวกับการบันทึกและการปันส่วนต้นทุน

วิธีการศึกษาและเก็บข้อมูล

ศึกษาหนังสือ เอกสารต่าง ๆ รวมทั้งขอคำแนะนำปรึกษาจากนักวิชาการที่มีประสบการณ์ในเรื่องการปันส่วนต้นทุนสำหรับธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง

นิยามศัพท์

นิยามศัพท์ที่สำคัญในการค้นคว้าโดยอิสระนี้¹ ได้แก่

กิจกรรม (Activity) หมายถึง การกระทำที่เปลี่ยนทรัพยากรขององค์กร (เช่น วัสดุดิบ แรงงานและเทคโนโลยีต่าง ๆ) ออกมาเป็นผลได้

ต้นทุนกิจกรรม (Activity costing) หมายถึง ต้นทุนของปัจจัยการผลิตหรือทรัพยากรทั้งหมดที่ใช้ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะนำมาคิดต้นทุนนั้น ๆ

ต้นทุนที่ควบคุมได้ (Controllable cost) หมายถึง ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นที่เกิดขึ้นเป็นผลจากการตัดสินใจและการกระทำของผู้บริหารในหน่วยงาน/สาขานั้น

ต้นทุนที่ควบคุมไม่ได้ (Noncontrollable cost) หมายถึง ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้เป็นผลมาจากการตัดสินใจและการกระทำของผู้บริหารหน่วยงานภายในเวลาที่ได้รับมอบหมายความรับผิดชอบในหน่วยนั้น

¹ ดวงมณี โกมารทัต, การบัญชีต้นทุน (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540), หน้า 35.

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการปันส่วนต้นทุนเข้างาน
2. เพื่อทราบแนวทางและวิธีการในการปันส่วนต้นทุนเข้างานสำหรับธุรกิจรับเหมา

ก่อสร้าง

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University